Slobodna Dalmacija, 2.8.2016, str. 26, A3

Evidencijski broj / Article ID: 16814754
Vrsta novine / Frequency: Dnevna
Zemlja porijekla / Country of origin: Hrvatska
Rubrika / Section: Kultura

PREMIJERA 'KAFETARIJE' CARLA GOLDONIJA U REŽIJI VINKA BREŠANA I IZVEDBI FESTIVALSKOG ANSAMBLA

Gorka kava za lažne gos

Predstava karikira i kritizira današnje okolnosti u Dubrovniku. Šamara gledatelja, ruga mu se i skreće mu pogled na dubrovačke prilike, a vrhunac je kada prevrtljivac gospar Lukša, držeći minijaturu Grada u ruci kao sveti Vlaho, glasno uzvikuje: 'Kafuuuuu', što je još jedna satirička strijela uperena protiv nekontrolirane eksploatacije povijesne jezgre

SUD KRITIKE

PIŠE **BRUNO LUCIĆ**
SNIMIO **NIKŠA DUPER**/HANZA MEDIA

Ocijeniti premijernu izvedbu "Kafetarije" u režiji **Vinka Brešana** u nedjelju 31. srpnja jako dobrom nije pretjerivanje. Scenska adaptacija originala "La bottega de cafè" talijanskog komediografa **Carla Goldonija** (1707. - 1793.) daleko je prešla granicu lošeg, a još dalje gabarite osrednjosti. Dapače, uspješno je otvoren put dramskim premijerama 67. dubrovačkih ljetnih igara.

Početak ove teatarske kafetarije nije bio jednostavan. Prva prošlogodišnja dramska premijera "Elementarne čestice" ocijenjena je kao "sigurnosni" i "moralni" rizik, a "Kafetarija" je ove godine postala "gospodarski" rizik. "Elementarne čestice" su tako kao "vanjske suradnike" imali policajce i lažne moraliste, a "Kafetarija" pak ugostitelje. Namjera da se "Kafetarija" igra u srcu povijesne jezgre, nasred Straduna doživjela je "sitne" preinake. Predstava se iz mjeseca u mjesec "spuštala" prema dnu dok nije završila u kantunu, pokraj izlaza, tamo gdje je kulturi očigledno i mjesto. Ispred Sponze i ispod njezine terase gdje se gosti slabije platežne moći guše jedući sendviče, gdje se prolaznici sklone od sunca ili kiše. Tamo je kulturi i mjesto jer ona je neisplativi prolaznik. Neka tamo "cvili" koliko hoće. Nitko je ionako ne šljivi ni dva posto, država još manje od toga.

Plati pa igraj

Glumci su na koncu igrali predstavu "ispred jedinog mjesta koje nije postalo kafetarija". Pa koliko god domišljata i društveno kritična ta izgovorena rečenica bila, ona ipak ostaje utjeha. Tko istrese kesu, može snimati filmove i serije gdje god ga je volja! "Plati pa igraj" – tako se u Dubrovniku preobrazila čuvena krilatica "plati pa se rugaj"! A tko ne može platiti, njemu ostaje da se tješi i racionalizira. Bar je za premijeru Dubrovnik postao kulturan, pa stišao glazbu i pustio umjetnost da i ona koji minut pusti glas, uz mikrofon naravno.

Uza sve te nedaće i udarce slađi je okus uspjeha koje je iznijelo Brešanovo čitanje Goldonijeva djela ispred "kafetarije Divona" (stari naziv za palaču Sponza). Kostime za predstavu kreirala je **Doris Kristić**, scenu potpisuje **Marin Gozze**, dramaturšku adaptaciju **Mira Muhoberac**. Koliko god nova "Kafetarija" željela biti nova, toliko je ona zapravo stara. Naravno, bespredmetno je uspoređivati ovu scensku adaptaciju s onom iz 1978., nego svi oni uključeni u stvaranje ove predstave manično su se odricali starog djela, a opet su skoro nostalgično prigrlili koliko god elemenata prošlosti su mogli. Korištenje prijevoda **Frane Čale** održala je duhovitost i bliskost s pukom i, ruku na srce, spasila predstavu od općeg potopa. Vraćanje u vrijeme kada je premijerno odigrana stara "Kafetarija" i uključivanje songova iz sedamdesetih još je jedan bijeg u prošlost.

Pjer Meničanin snašao se u glumi i u dubrovačkom idiomu

Pohvale glumcima

Melodije hitova ABBA-e, The Rolling Stonesa, **Johna Lennona**, Queena i drugih poslužili su **Mati Matišiću** koji je napisao nove stihove na hrvatskom. Uz autora songova, svirali su ih **Stanislav Stanko Kovačić** te **Toma Matišić**, a pjevali članovi festivalskog zbora sastavljenog od Dubrovačkog komornog zbora, kazališne družine "Kolarin" te studenata, đaka i građana Dubrovnika.

Možda je tu i tamo moglo proći bez kojeg songa, ali oni su pospješili dinamičnost predstave i prevenirali širenje nepreglednog gustiša dijaloga na sceni. Prostor, u potpunosti iskorišten, ambijentalno je nadopunjen "slučajnim prolaznicima" iz svakodnevnog gradskog života. Glumci su stavljeni na rulet dijalekata. **Pjer Meničanin** kao dubrovački gospar Lukša jednako se majstorski snašao u glumi kao i u baratanju dubrovačkim idiomom. Ugodno je iznenadio i **Maro Martinović** kao navodni konte Karlo izvodeći svoju spretnost s kajkavštinom. **Nikša Butijer**/kafeteijer Frano i **Nikša Kušelj**/trgovac Dživo, kao i očekivano, pružili su maksimalno na domaćem terenu. Kušelj se kao pravi showman najbolje snašao u glazbenim dionicama pa mu je redatelj dao i najviše prostora tijekom pjevanja. Vrlo zabavno, ali ponekad i za nijansu iritantno.

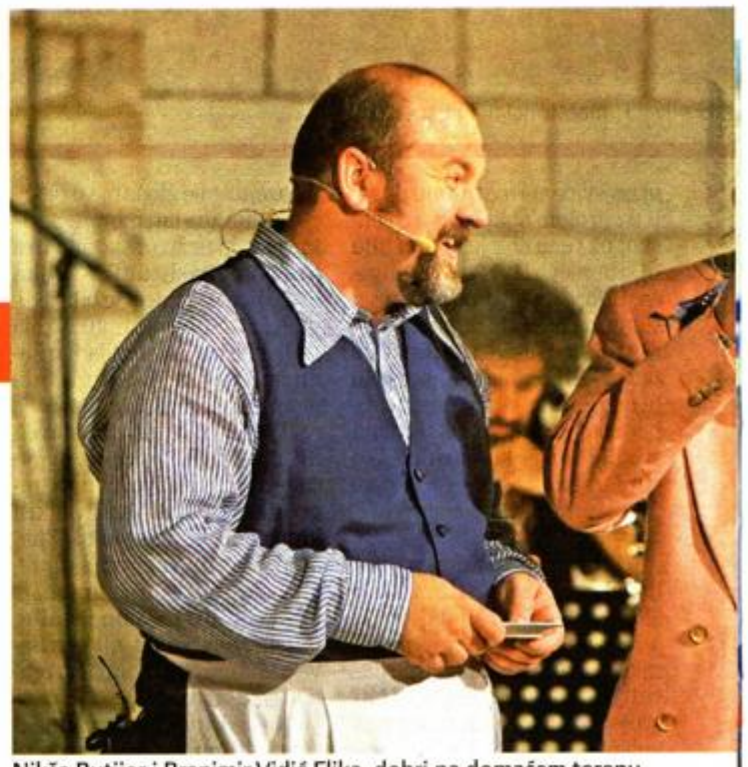
Nikša Butijer i Branimir Vidić Flika, dobri na domaćem terenu

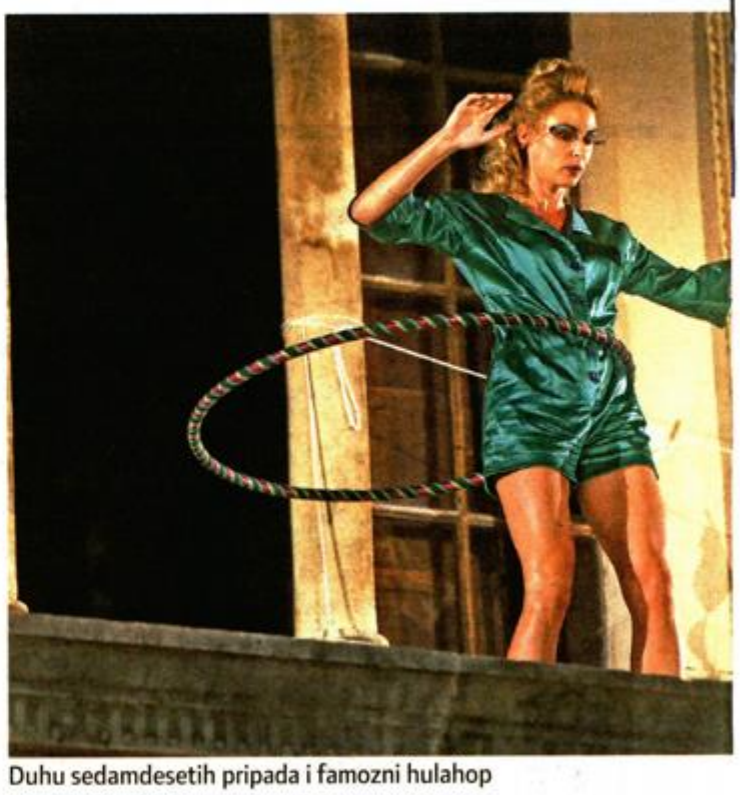
Duhu sedamdesetih pripada i famozni hulahop

Presscut d.o.o. -- Domagojeva 2, 10000 Zagreb, Croatia -- tel.: +385 1 4550 385, fax.: +385 1 4550 407 -- www.presscut.hr -- helpdesk@presscut.hr

Slobodna Dalmacija, 2.8.2016, str. 27, A3

Evidencijski broj / Article ID: 16814754
Vrsta novine / Frequency: Dnevna
Zemlja porijekla / Country of origin: Hrvatska
Rubrika / Section: Kultura

NA DUBROVAČKIM LJETNIM IGRAMA

pare

Nikša Kušelj najbolje se snašao u glazbenim dionicama

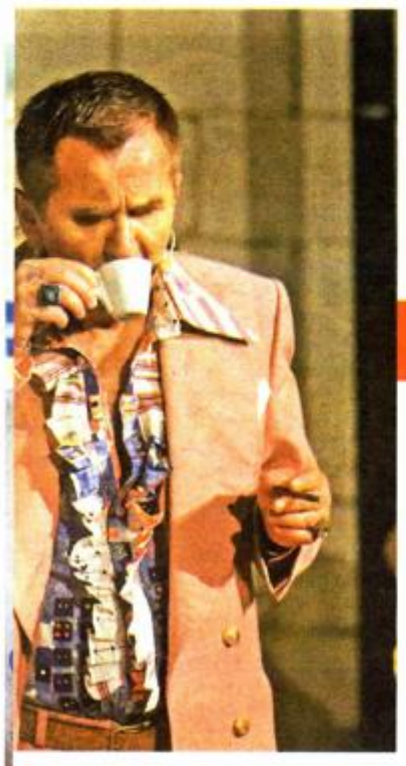

Kafetarija je pozornica za različite prizore

Od ženskog trija **Linde Begonje**/putnica, Karlova žena Lukrecija, **Anđele Ramljak**/balarina Slađana i **Marije Škaričić**/Dživova žena Blage najbolje su se snašle prve dvije, dok je Škaričić ostala nejaka u svojoj personifikaciji. Uloge **Branimir Vidić Flika**/vlasnik kartašnice Lujo, **Edi Jertec**/inspektor i **Nike Burđelez**/dumna prisutnošću u predstavi precizno su pogođene njihovim glumačkim sposobnostima. Svatko od njih je dobio onoliko koliko kvalitetno može podnijeti. Kao mali u brijačnici, kafetariji i kartašnici - **Luka Čerjan, Petar Puljić** i **Maro Drobnić** simpatične su mlade snage na sceni. Svoju je ulogu blijedo utjelovio **Nikola Baće** kao konobar Toni. Markantnog dubokog glasa, ostao je manji od malih u brijačnici, kafetariji i kartašnici.

Kod nekih se glumaca dala uočiti slabija sklonost prema glazbi, ali je i to manjkavo pjevanje došlo kao karikaturalna nadopuna komičnoj situaciji. Komad nije samo modno i glazbeno odisao sedamdesetima nego je bilo i asocijacija na filmove iz toga doba. Predstava karikira i kritizira današnje okolnosti u Dubrovniku. Šamara gledatelja, ruga mu se i skreće mu pogled na dubrovačke prilike, a vrhunac je kada prevrtljivac gospar Lukša, držeći minijaturu Grada u ruci kao sveti Vlaho, glasno uzvikuje: "Kafuuuuu", što je još jedna satirička strijela uperena protiv nekontrolirane eksploatacije povijesne jezgre koju provode naizgled dični, a lažni dubrovački gospari.

Podnijela je Brešanova "Kafetarija" glazbu i filmove iz 20. stoljeća, nemilosrdne uvjete 21. stoljeća, a zadatak joj je da ovako kvalitetna uz kafu na Igrama doživi i 22. stoljeće.